

АНОТАЦИИ

на научните трудове на доц. д-р Екатерина Салкова Гетова,
представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „професор“
по област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки;
професионално направление: 3.6 Право (Наказателен процес)
в Юридическия факултет на
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“,
обявен в ДВ, бр. 96 от 11.11.2025 г.

I. Монография

Актуални въпроси на наказателнопроцесуалните функции

Университетско издателство „Паисий Хилендарски“,

Пловдив, 2026 г.,

ISBN 978-619-281-112-9, 187 стр. (стандартни 201 стр.)

Монографията има за цел, стъпвайки върху достиженията в наказателнопроцесуалната теория, да предложи аналитично разглеждане и гледната точка на автора относно редица актуални въпроси, които са свързани с функциите в наказателния процес. Това понятие, навлязло в българската наказателнопроцесуална теория под влиянието на руската, не е характерно за правните системи на другите европейски държави, и логично в процеса на съобразяване на българското законодателство с изискванията на ЕКПЧ и на актовете на Европейския съюз, провокира някои въпроси като например коя функция осъществява съдът в досъдебната фаза на процеса.

В изследването е обосновано становището, че дейността на съда не може да се определи като контролна функция, което е широко разпространено като мнение през последните години, но не може да се включи и в съдържанието на традиционната функция, възложена на съда в наказателния процес – по ръководство и решаване в съдебната фаза на процеса. Спецификата на наказателнопроцесуалната дейност на съда в подготвителната фаза на наказателния процес, без да е сезиран все още правораздавателният орган с внасянето на акт на оправомощен да инициира наказателно преследване субект, и съответно насочеността на цялата дейност на съда, включително когато правомощието за вземане на решение изначално е възложено в компетентност на съда, на не друг орган, чийто акт съдът да провери (например при вземането на мярка за неотклонение задържане под стража), аргументират становището на автора, че функцията, която осъществява съдът, е правозащитна.

Авторът се присъединява към изразяваното в миналото становище на редица други изследователи, че в досъдебната фаза трябва ясно да се разграничи дейността по разследване, като се обособи в отделна функция, различна от функцията по ръководство и решаване и функцията по

обвинение. Анализирано е положението на новия субект, включен през 2025 г. като страна в съдебната фаза на наказателния процес, като е обосновано становището, че тази страна осъществява функция по защита.

Аргументирано е и становището на автора, че институтът на гражданския иск в наказателния процес е необходим и в много случаи допринася за по-доброто правосъдие, но не бива да се допуска превръщането му в средство за затрудняване на производството по наказателното дело.

Авторът предлага своите виждания относно прецизирането на наименованията и изясняването на съдържанието на някои от функциите, по които има разногласие.

В резултат на изследването са направени някои предложения *de lege ferenda*, които биха могли да се обмислят в рамките на действащия модел на досъдебното производство, доколкото възприемането на по-различен модел, макар и по-ефективен по мнение на автора, би предизвикал известни сътресения в практиката.

Монографията включва три глави, като първата е посветена на функцията по ръководство и решаване (в рамките на която са разгледани въпросите, свързани с необходимостта от обособяването на две нови функции в процеса), втората е посветена на двете основни срещуположни функции на процеса (по обвинение и по защита), а третата е посветена на двете допълнителни функции.

II. Студии

- 1. Продължавано престъпление – възникване, развитие и перспективи.** – В: Научни трудове на Института за правни науки. Том I (2004). Актуални правни проблеми. София, БАН, 2004, ISSN 1312-3149, с. 7 – 72.

Анализирано е продължаваното престъпление като форма на усложнена престъпна дейност, която е типичен пример за привидно еднородна реална съвкупност от престъпления, която трябва да се разграничи от действителна еднородна реална съвкупност от престъпления. Анализирано е историческото развитие на института, прилагането му в практиката, и причините, довели до неговата отмяна в закона и последвалото възстановяване на правната му уредба.

- 2. Институтът на поемните лица в българския наказателен процес.** – Правна мисъл, 2018, № 4, ISSN 1310-7348, с. 101 – 122, *в съавторство с Янко Ройчев*

Изследването е фокусирано върху важни за теорията и практиката въпроси относно участието на поемни лица в наказателния процес.

Анализирани са изискванията към лицата, привлечани в качеството на поемни, и техните процесуални права и задължения. Поставен е акцент върху причините за съществуването на института на поемните лица и за неговата ефективност като гаранция за законосъобразността и за разкриването на обективната истина в наказателния процес.

3. Отпадане на наказуемостта на активния подкуп по чл. 306 от Наказателния кодекс. – De Jure, 2019, 1, ISSN:2367-8410 (Online), 1314-2593 (Print), с. 12-33 (42 стандартни страници без библиографията, а с нея – 66 страници), *в съавторство с Янко Ройчев*

В статията са анализирани предпоставките за отпадане на наказуемостта на активния подкуп по чл. 306 от Наказателния кодекс: деецът да е бил изнудван от длъжностно лице, арбитър или вещо лице да предложи, обещае или даде подкуп и деецът да е уведомил незабавно и доброволно властите. Изследвано е историческото развитие на разпоредбата и нейната същност, цели и характерни черти. Подкрепено е твърдението, че настоящата редакция на правилото, изискващо кумулативно наличие на всички предпоставки, отговаря в най-голяма степен на целта си, на държавните интереси в областта на наказателната репресия и на практическата процесуална дейност по наказателни дела за подкуп.

4. Максималната продължителност на мерките за неотклонение задържане под стража и домашен арест по наказателни дела. – De Jure, 2019, № 2, ISSN:2367-8410 (Online), 1314-2593 (Print), с. 138-162, *в съавторство с Янко Ройчев*

Изследвана е максималната продължителност на мерките за неотклонение задържане под стража и домашен арест по наказателни дела. Разгледани са редица въпроси относно изчисляването на срока и неговите начални и крайни моменти, включително хипотезите, свързани с връщането на делото на прокурора от съда, вземането на мерките срещу обвиняем, задържан на различни основания, вкл. във връзка с изменение на правната квалификация, установяваща различна максимална продължителност. Акцент е поставен върху спорния аспект на продължителността на срока по отношение на непълнолетните обвиняеми.

5. Правни последици от нарушенията на разпоредбите относно процесуалните срокове по наказателни дела срещу непълнолетни. – Правна мисъл, 2020, № 1, ISSN: 1310-7348, с. 72 – 97, *в съавторство с Янко Ройчев*

Разгледани са последиците от нарушаването на разпоредбите, установяващи срокове за разглеждането и решаването на наказателните дела, в случаите, при които обвиняемият е извършил престъплението като

непълнолетен. Констатирано е, че когато прекомерната продължителност на наказателните дела срещу непълнолетни има за резултат навършване на пълнолетие от обвиняемия в хода на производството, тя обезсмисля съобразените със спецификите на възрастта на извършителя особени правила на чл. 61 и чл. 64 от Наказателния кодекс и на Глава тридесета от Наказателно-процесуалния кодекс. За разлика от нарушаването на принципа за разглеждането и решаването на делата в разумен срок, изключването на прилагането на тези разпоредби не може да бъде компенсирано по действащата уредба, което създава предпоставки за различно третиране на лицата, извършили престъпления като непълнолетни, въз основа на независещи от тези лица обстоятелства.

6. **Bulgaria: the EAW, EIO and Regulation 1805/2018 in the Bulgarian Legislation and Case Law.** – In: *Facilitating Judicial Cooperation in the EU. A Computable Approach to Mutual Recognition in Criminal Matters.* Leiden / Boston, Brill / Nijhoff, 2025, ISBN 978-90-04-70578-4 (hardback), ISBN 978-90-04-70579-1 (e-book), DOI 10.1163/9789004705791, p. 69 – 101, *co-authored with Miroslava Manolova*

Анализирано е въвеждането и прилагането в българското законодателство и съдебна практика на три основни инструмента на ЕС за взаимно признаване в наказателното право: Европейската заповед за арест (ЕЗА), Европейската заповед за разследване (ЕЗР) и Регламент 1805/2018 относно замразяването и конфискацията на имущество. Авторите разглеждат степента на съответствие между националните норми и правото на ЕС, като акцентират върху законодателните изменения, приети под влияние на практиката на Съда на ЕС. Специално внимание се отделя на защитата на основните права, принципа на пропорционалност и правата на заподозрените и обвиняемите лица. Анализирани са проблеми, възникнали при липсата на съдебен контрол и ефективни правни средства за защита, както и начините, по които те са преодолени чрез последващи законодателни промени. В заключение се подчертава, че българската правна уредба като цяло е приведена в съответствие с европейските изисквания, но този процес е резултат от динамично взаимодействие между националните съдилища, законодателя и практиката на Съда на ЕС.

III. Статии и доклади

1. **Оценката на доказателствата в наказателния процес – предизвикателство за въвеждането на Европейската заповед за разследване.** – В: *Европейски перспективи за развитие на наказателното законодателство. Сборник доклади.* Университетско

издателство „Св. Климент Охридски”, София, ISBN 978-954-07-3722-5, 2014, с. 319 – 331

Анализирана е същността на оценката на доказателствения материал, като са изяснени относимостта, допустимостта, достоверността и достатъчността на доказателствата и доказателствените средства, с оглед съпоставянето на българската правна уредба с предложенията за приемане на директива на Европейския съюз, целяща регламентиране на Европейска заповед за разследване. Изведени са проблемните въпроси, свързани със стандартите относно допустимостта на доказателствените материали.

2. Правото на ефективни правни средства за защита и наказателният процес като способ за защита на материалните права. – В: Наказателното законодателство – традиции и перспективи, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2016; ISBN 978-954-07-4170-3, с. 381 – 393

Анализирано е правото на ефективни правни средства за защита при нарушаване на основни права в наказателния процес, в светлината на националното право, международните актове и практиката на Европейския съд по правата на човека. Изследвано е съдържанието на позитивните задължения на държавата, включително задължението за ефективно разследване и осигуряване на достъпни и реални механизми за защита. Специално внимание е отделено тези разпоредби на НПК, които поставят под съмнение ефективността на защитата на правата на пострадалите и другите участници в процеса. На критичен анализ са подложени нормите, свързани с отказа за образуване на досъдебно производство, обезпечаването на разноските по делото и гаранциите за разглеждане на делото в разумен срок. Изведени са несъответствията между националната уредба и стандартите на Европейската конвенция за правата на човека и практиката на ЕСПЧ.

3. За (не)ефективността на наказателното правораздаване. – В: Право и ред: справедливост в пет стъпки., София, Move.bg, 2016, с. 40 – 49, достъпна на интернет страницата на Фондация "Може" <https://move.bg/pravo-i-red-spravedlivost-v-pet-stapki>

Анализирани са причините за неефективността на наказателното правораздаване в България, като се поставя акцент върху твърде слабата реална превенция на престъпността въпреки строгите наказания и високия процент осъдителни присъди. Разглеждат се проблемите на всички етапи от държавната намеса – от нормотворчеството и наказателната политика, през уредбата и прилагането на Наказателния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс, до изпълнението на наказанията. Критично се оценява тенденцията за нормативна инфлация, популистко завишаване на санкциите

и дублиране на наказателна и административнонаказателна отговорност, което води до правна несигурност и неравно третиране. В заключение се подчертава, че ефективността на наказателното правораздаване изисква комплексен подход, стабилно законодателство, качествен подбор на кадри, правна култура и авторитет на държавната власт.

4. Разглеждане на граждански иск в наказателния процес. – В: Научни четения в памет на Венелин Ганев и Никола Долапчиев. Сборник доклади. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2017, ISBN 978-954-07-4260-1, с. 199 – 217

Целта на публикацията е да представи задълбочен теоретичен и практически анализ на института на гражданския иск в наказателния процес, като се проследи неговото историческо развитие, доктринални основания и съвременното му приложение. Разглеждат се аргументите „за“ и „против“ съвместното разглеждане на гражданския иск с наказателното обвинение, като се подчертават предимствата: процесуалната икономия, избягването на противоречиви решения и по-бързото обезщетяване на пострадалите. Особено внимание се отделя на спорния въпрос за допустимостта на граждански иск за несъставомерни вреди и на възможността гражданският иск да бъде разгледан и след прекратяване на наказателното производство.

5. Несъответствия на конкретни правни норми с принципи на наказателния процес. – В: Научни четения на тема „Правни норми и правни принципи“. Сборник доклади, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2017, ISBN 978-954-07-4321-9, с. 235 – 245, *в съавторство с Янко Ройчев*

Изследвани са несъответствията между конкретни разпоредби на Наказателно-процесуалния кодекс и основните принципи на наказателния процес, като се акцентира върху тяхното значение за законосъобразното и справедливо протичане на производството. Анализирани са същността на правните принципи и тяхната роля като основа на наказателнопроцесуалната система, както и начините, по които те се отразяват в отделни правни норми. Очертани са конкретни противоречия на правни норми на основни начала, като правото на защита, принципа на вътрешното убеждение и изискването за разглеждане на делата в разумен срок. В заключение се подчертава, че подобни несъответствия не само застрашават ефективността на принципите на наказателния процес, но и създават предпоставки за противоречива правораздавателна практика, чието преодоляване изисква преди всичко прецизна законодателна дейност.

6. **Human rights in the context of counter-terrorism.** – In: Globalization, the State and the Individual, 2(14), 2017, ISSN:2367-4555, p. 85 – 93, *co-authored with Yanko Roychev*

Анализирано е съотношението между мерките за противодействие на тероризма и защитата на основните права на човека, като се поставя акцент върху необходимостта от постигане на баланс между публичния интерес и индивидуалните свободи. Разглеждат се стандартите на Европейската конвенция за правата на човека и практиката на Европейския съд по правата на човека относно допустимите граници на ограничаване на права в контекста на борбата с тероризма. Подчертава се абсолютният характер на забраната за изтезания и нечовешко или унижително отношение, както и значението на ефективния съдебен контрол и правото на справедлив процес. В заключение се подчертава, че ефективното противодействие на тероризма изисква не само специална нормативна уредба, но и реални гаранции срещу произвол, съобразени с изискванията на правовата държава и стандартите на ЕКПЧ.

7. **Věk trestní odpovědnosti a prevence kriminality mládeže.** – In: Právník, 11, 2017, ISSN:0231-6625, p. 989-998, *co-authored with Yanko Roychev*

В статията е разгледан въпроса за минималната възраст за носене на наказателна отговорност и нейната роля в превенцията на младежката престъпност, като е направен исторически, сравнителноправен и международноправен анализ. Авторите проследяват развитието на възрастовата граница от 14 години в наказателното право, особено в постсъветското и източноевропейското законодателство, и я съпоставят със стандартите на ООН и практиката в други държави. Изследвани са психическите и социалните особености на детското развитие, които обосновават необходимостта от диференциран подход към отговорността и санкциите спрямо непълнолетните. Особено внимание се отделя на т.нар. статусни правонарушения, като се аргументира, че тяхното санкциониране често води до стигматизация и вторична криминализация. Авторите анализират възможните реакции на държавата спрямо детската и младежката престъпност и подчертават значението на специализираните процедури и органи. В заключение се препоръчва премахване на наказуемостта за статусни нарушения, въвеждане на възстановително правосъдие и засилване на институционалната специализация с оглед възрастта и индивидуалните характеристики на детето.

8. **Връщане на делото от съда в досъдебната фаза на наказателния процес.** – В: Наказателното правораздаване – традиции и

перспективи. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2018, ISBN 978-954-07-4405-6, с. 44 – 60

Изследван е института на връщането на наказателното дело от съда в досъдебната фаза, като е проследено неговото историческо развитие и съвременната му уредба в българския наказателен процес. Анализът е поставен в контекста на измененията в Наказателно-процесуалния кодекс от 2017 г., които целят ограничаване на възможностите за многократно връщане на делата и ускоряване на правораздаването чрез засилване на централната роля на съдебната фаза. На основата на статистически данни от практиката на прокуратурата се прави извод, че процентът на върнатите дела не е висок, а основните причини за връщането са пропуски в работата на органите на досъдебното производство и нарушения на процесуалните права на страните. Подробно се разглеждат основанията и правомощията за връщане на делото във всеки стадий на съдебната фаза, като се прави съпоставка между уредбата в различните исторически периоди. В заключение се подчертава, че повишаването на ефективността на наказателното правораздаване изисква комплексни мерки, насочени преди всичко към качеството и професионализма на органите на досъдебното производство, а не единствено към законодателни промени.

9. Процедурите за реализиране на отговорност на ненавършили пълнолетие извършители на общественоопасни деяния и тяхното превантивно значение за ръста на престъпността. – В: Ролята на криминологията и сродните ѝ науки в противодействието на престъпността. Сборник с доклади, Медиатех, 2018, ISBN:978-619-207-150-9, с. 14 – 22, в съавторство с Янко Ройчев

Обосновано е разбирането, че цялостна реформа на системата за правосъдие по отношение на ненавършили пълнолетие лица, извършили противообществени прояви или престъпления, може да бъде ефективна само ако бъде изградена върху комплексен анализ на причините за детската престъпност и правонарушенията, извършвани от деца, и върху основата на ясна концепция относно необходимите мерки за преодоляване на законодателните, структурните и организационните пропуски, които не позволяват постигането на максимален превантивен ефект към момента

10. Устойчивото развитие на академичния състав и продължаващата реформа в правната му регламентация. – В: Законодателството за академичното развитие в Република България, ИДП - БАН, 2018, ISBN 978-954-9583-35-9, с. 9 – 21

Направен е критичен анализ на действащата правна уредба на развитието на академичния състав. След идентифициране на основните дефицити в уредбата след 2010 г. и разглеждането на последиците от тях за

качеството на висшето образование и научните изследвания, са разгледани най-съществените насоки на промените от 2018 г.

11. Доброволност и незабавност на съобщаването за активния подкуп като изисквания за отпадане на наказуемостта по чл. 306 НК. – В: Противодействие на корупцията в Република България, Академично издателство „Русенски университет“, 2019, ISBN:978-954-712-758-6, 31-38, с. 31 – 38, *в съавторство с Янко Ройчев*

Докладът разглежда две от предпоставките за отпадане на наказуемостта на активния подкуп по чл. 306 от Наказателния кодекс – доброволността и незабавността на съобщаването за подкупа. Аргументирано е становището, че двете изисквания са взаимосвързани, но имат самостоятелно значение, като незабавността подлежи на конкретна преценка във всеки отделен случай, а водещият критерий при решаването на въпроса дали съобщението е направено доброволно е наличието или отсъствието на въздействие от страна на компетентен орган.

12. За правомощието на наказателния съд да наложи административно наказание. – В: 50 години Закон за административните нарушения и наказания – история, традиции, бъдеще. Сборник с доклади от научна конференция. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2020, ISBN:978-954-07-4975-4, с. 175 – 191, *в съавторство с Янко Ройчев*

Изложението е съсредоточено върху въведеното с изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс през 2017 г. ново правомощие на наказателния съд в производството по внесен обвинителен акт да констатира извършено административно нарушение и да наложи административно наказание. С новата уредба се цели спазване на принципа *ne bis in idem*, което следва да се оцени положително, но с процесуалните правила не могат да бъдат поправени недостатъците в материалното право, а именно – широкото дублиране на състави на престъпления и административни нарушения, което създава предпоставки за нарушаване на принципа. Възниква и неяснота по повод възможността за осъществяването на касационен контрол върху въззивните актове, с които съдът оправдава подсъдимия за извършването на престъпление, но му налага административно наказание, приемайки, че деянието съставлява административно нарушение.

13. Понятието за незаконен съдебен състав в наказателния процес. – В: Сборник „Пролетни правни дни 2020“. Том 2. УИ „Паисий

Хилендарски“, Пловдив, 2021, ISBN: 978-619-202-724-7, с. 301 – 316

Изследвано е съдържанието на понятието за „незаконен съдебен състав“, което е уредено като абсолютно съществено нарушение на процесуалните правила по чл. 348, ал. 3, т. 3 НПК. Анализирано е изискването делото да бъде разгледано от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона, през призмата на принципите на върховенството на правото и справедливия процес по чл. 6 ЕКПЧ. Подробно се анализират спорните въпроси относно последиците от нарушаването на принципа на случайния подбор при разпределението на делата и се защитава тезата, че това правило има организационен, а не процесуален характер и само по себе си не води до незаконен съдебен състав. Специално внимание е отделено на противоречивата съдебна практика във връзка с числеността на съдебния състав.

14. Проявление на принципа за разглеждане и решаване на делата в разумен срок по наказателни дела срещу непълнолетни. – В: Тридесет години от приемането на Конвенцията за правата на детето: предизвикателства и перспективи. Сборник доклади от международна научна конференция, 10 декември 2019 г., Нов български университет, Издателство на Нов български университет, 2021, ISBN:978-619-233-198-6 (електронно издание), 978-619-233-200-6 (печатно издание), с. 226 – 237, *в съавторство с Янко Ройчев*

Предмет на изложението е проявлението по делата за престъпления, извършени от непълнолетни, на един от установените с действащия Наказателно-процесуален кодекс два нови принципа в системата на принципите в българския наказателен процес – разглеждане и решаване на делата в разумен срок. Изхождайки от спецификите, свързани с личността на ненавършилите пълнолетие лица, в Постановление на Пленума през 1975 г. Върховният съд акцентира върху важното значение, което има бързината при разглеждането на дела срещу непълнолетни за превенцията на престъпността на непълнолетните. Тези изисквания, посочени в задължителната за прилагане съдебна практика, са в съответствие с чл. 40, § 2, б. „б-iii“ от Конвенцията на ООН за правата на детето и тяхното спазване на практика е от съществено значение както за превенцията на престъпността, така и за правото на защита на непълнолетния обвиняем и съответно възможността спрямо него да се приложат правилата на чл. 61 и чл. 64 от Наказателния кодекс и на Глава тридесета от Наказателно-процесуалния кодекс.

15. Законодателната концепция за разследващите органи. МВР 2030: предизвикателства пред политиките за сигурност. София,

Фондация „Общество и сигурност“, Бургаски свободен университет, 2022, ISBN:978-619-92306-0-2, 29-42, с. 27 – 40

В статията се анализира развитието на правната уредба на разследващите органи в българския наказателен процес след 1989 г., поставено в контекста на конституционните промени, реформите в Наказателно-процесуалния кодекс и влиянието на европейските стандарти. Проследява се историческото развитие на видовете разследващи органи и разпределението на тяхната компетентност между съдебната и изпълнителната власт, като се открояват честите и непоследователни законодателни изменения. Специално внимание се отделя на разширяването и последващото ограничаване на компетентността на следователите, включването на различни категории разследващи органи (разследващи полицаи, митнически инспектори, военни разследващи органи и др.) и липсата на стабилна концепция за тяхната роля. Подчертава се необходимостта от интегрирана стратегия, основана на специализация, професионализъм и последователна наказателна политика, като предпоставка за ефективно разследване и наказателно правораздаване.

16. Жертва на престъплението и пострадал от престъпление – връзката между материалното и процесуалното наказателно право. – В: Правото в XXI век, 2, Университетско издателство "Паисий Хилендарски", 2023, ISBN:9786192029043, с. 282 – 293, *в съавторство с Даниела Дончева*

Направено е разграничение между понятията „жертва на престъплението“ и „пострадал от престъплението“ в материалното и процесуалното наказателно право, като се акцентира върху различията в тяхното съдържание и практическите последици от смесването им. Проследява се употребата на двата термина в българското законодателство, международноправните актове и правото на Европейския съюз. Специално внимание се отделя на уредбата на фигурата на пострадалия в действащия Наказателно-процесуален кодекс и на неяснотите относно момента и начина на конституирането му като участник в процеса. Анализирана е противоречивата съдебна практика относно възможността да има пострадал при престъпления, които не са насочени пряко срещу личността, включително документни престъпления и престъпления против правосъдието. Аргументирано е становището, че определящо за признаването на качеството „пострадал“ е наличието на пряка и непосредствена вреда, а не формалният обект на престъплението.

17. Конструирание на състава на престъплението чрез административни преюдиции. – В: Правото в XXI век, 2, Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, 2023, ISBN: 9786192029043, с. 272 – 281, *в съавторство с Даниела Дончева*

Изследван е институтът на административната преюдиция в наказателното право като специфично средство на законодателната техника, чрез което наказателната отговорност се обвързва с предходно реализирана административнонаказателна отговорност. Анализира се ролята на административните преюдиции като инструмент за диференциация на наказателната отговорност и за ограничаване на наказателната репресия до случаите, в които административното наказване не постига целите си. Проследено е историческото развитие и постепенното разширяване на този подход в българския Наказателен кодекс чрез анализ на конкретни състави на престъпления. Специално внимание се отделя на усложняването на състава на престъплението и на процесуалните трудности при доказването, породени от включването на допълнителни юридически признаци, особено по отношение на субективната страна на престъплението. Разгледана е противоречивата съдебна практика относно доказването на умисъла при престъпления с административна преюдиция.

- 18. Особености при разследването на документни престъпления.** – В: Научна конференция, посветена на 110 години от рождението на проф. д-р Иван Ненов и 90 години от рождението на проф. д-р Цеко Цеков, Издателство на СУ "Св. Климент Охридски", 2023, ISBN: 9789540758084, с. 245 – 258

Анализирани са основните затруднения при разследването и доказването на документните престъпления в условията на динамично технологично развитие и дигитализация на документооборота. Разгледани са практически проблеми, свързани с установяването на преправени и неистински документи, особено когато те са създадени или модифицирани чрез технически средства и впоследствие ползвани като копия. Специално внимание се отделя на трудностите при доказването на авторството, ролята на експертните заключения и необходимостта от използване на косвени и производни доказателства. Разгледани са и специфични проблеми, свързани с електронните подписи и използването на електронни устройства за полагане на подписи, които създават нови форми на документни престъпления, но и усложняват доказването им. В заключение се подчертава, че ефективното разследване на документните престъпления изисква своевременно изземване на документите, правилно формулиране на следствените версии и широко използване на специализирани криминалистически експертизи, съобразени със съвременните технологични реалности.